هەڵمەتێكی دیكەی
بە عەرەبكردنی كوردستان

جەوهەر نامیق سالم

لە ریپۆرتاژێكی ژمارەی رابردووی هەفتەنامەی (رووداو)دا، لەژێر ناونیشانی (داماك ئاوەدانییە یان مەترسی) ئاماژە بەچەند رستەیەك لە لێدوانی ئێمە بۆ هەفتەنامەی ناوبراو كراوە، سەبارەت بە گرێبەستەكەی حكومەتی هەرێمی كوردستان لەگەڵ كۆمپانیای (داماك)ی ئیماراتی.
شێوەی هەڵبژاردنی پچڕ پچڕی لێدوانەكەمان بەپێی خواستی ریپۆرتاژەكە، هەندێ لە دیدوبۆچوونەكانی ئێمەی لاواز كردووەو وەكو پێویست مەبەستیان نەپێكاوە، بۆیە بەپێویستی دەزانین دیدو هەڵوێستی خۆمان سەبارەت بەو گرێبەستە بە وردی روونبكەینەوە، لەگەڵ چەند تێبینییەك لەسەر هەندێ لایەنی خودی ئەو ریپۆرتاژە.
پێشەكی بەشبەحاڵی خۆم بەگەرمی پێشوازی لە هەموو پرۆژەیەكی وەبەرهێنانی گشتی و كەرتی تایبەت دەكەم، چ راستەوخۆ حكومەتی هەرێمی كوردستان یان كۆمپانیا بیانییەكان ئەنجامی بدەن. هاوكاری و كارئاسانی بۆ كەرتی تایبەت یەكێكە لە ئەركە سەرەكییەكانی حكومەتی هەرێمی كوردستان و، بنەمای بنیاتنانەوە و گەشەپێدانی وڵاتەكەمان و، یەك لە خەسڵەتەكانی سیاسەتی ئابووری و دارایی هاوچەرخەو هاندان و پشتگیری كۆمەڵگاشی گەرەكە، وەلێ وەكو پێشینان وتوویانە (هەموو شت بە خوێ و خوێش بەمیقدار). هەر لەم روانگەیەوە:
1 -هەر حكومەتێك لە دونیا بچووك یان گەورە، دەبێت بەرنامە و پلانێكی چەند قۆناخەی هەبێت (كورت و مامناوەندی و درێژخایەن)، بۆ گشت بوارەكان، یەك لە بنەما هەرە گرنگەكانی بەرنامەو پلانی وا، دیاریكردنی پێداویستی قۆناخەكان و ئەولەویات و تواناكان و تایبەتمەندیی وڵاتە.

2 -بەرنامەو پلانێکی وا، پێش گەلاڵەکردنی کۆتایی دەبێت ئاشکراو روون بێت و لەرێگای دامودەزگا پەیوەندداڕەکان و ناوەندەکانی لێکوڵینەوە و تۆژینەوە و پسپۆڕان..تاد، بە تێروتەسەلی شەن وکەو بکرێت و، لە کەناڵەکانی میدیاوە خەڵکی وڵاتی پێ هۆشیار و ئاگەدار بکرێت و، دواتر بە فەرمی رابگەیێندرێ و پرسینەوەی لەدواوە بێت.

3 -لە وڵاتێکی وەکو باشووری کوردستان، کە دەسەڵاتی ناوەند لە مێژە بە بەرنامە ژێرخانی ئابووری و کۆمەڵایەتی و، قەوارەی نەتەوەیی تێکوپێکداوە، دەبێت یەك لە ئەولەویاتی سیاسەتی حکومەتی هەرێمی کوردستان کارکردن بێت بۆ راستکردنەوەی ئەو دیاردەیە.

ئەوەی رەچاو دەکرێت لەم میانەدا، نەبوونی سیاسەتێکی ئابووری و داراییە، هەروەها نەبوونی بەرنامە و پلانێکی تۆکمەو روونە، کە ئەولەویات و پێداویستی خەڵکی کوردستانی بەروون و ئاشکرا تێدابێت، بەتایبەتی ویستی چین و توێژە هەژارەکان کە زیاتر لە 95% ی ئەم کۆمەڵگایەن و راستەوخۆ تەرخانکراو بێت بۆ بووژانەوەی ژێرخانی ئابووری و گەشەپێدانی کەرتە گرنگەکان بە تایبەتی کشتوکاڵ و پیشەسازی و خزمەتگوزاری.

قۆرخکردنی دەسەڵاتی سیاسی و بودجەو ئیمکانیاتی حکومەت و ئاراستەکردنی بەرەو ئیحتیکارکردنی بوارەکانی ئابووری و خزمەتگوزاری لەلایەن نوخبەو، هەڕاجکردن و تێکدانی کارخانەکان و تەرکیزکردن لەسەر کەرتی مقاوەلات و عەقارات بەناوی بازاڕی ئازاد، هەڵپە هەڵپێکی ئوڵترا لیبراڵ و فەوزەویی، کە دەرئەنجامەکانیشی هەر لەئێستاوە روونە: بایەخنەدان بەکەرتە بنەڕەتییەکان، پەراوێزکردنی رۆڵی حکومەت لەبواری خزمەتگوزاری و بنیاتنانەوە، نەبوونی ئەولەویات و گرانی، هەڵاوسانی ئابووری، دەستبەسەرداگرتنی زەوی و زاری گشتی و تایبەتی و، مانەوەی کۆمەڵگای ئیستهیلاکی و نەك گۆڕینی بەرەو کۆمەڵگایەکی بەرهەمهێنەر. ئەمانەو چەندین دیاردەی دیکە، جۆرە بازدان و خەتکێشانە بەسەر قۆناخێکی پێویست لەرەوتی کۆمەڵایەتی و سیاسی وڵاتەکەمان و، لاساییکردنەوەی

بەهەڵەی چەند وڵاتێکی فرە ئیمکانیات و سەربەخۆو پێشکەوتووە.
چ ئیدارەیەکی سەر ئەم زەمینە بەدەر لە ئیدارەی ئەم هەرێمە لەکۆی گشتی کەمتر لە چوار ملیۆنی دانیشتوانی (1.2) ملیۆن مووچەخۆر بێت و زۆربەی هەرە زۆریشیان کارنەکەن و لەرێگەی چەند کۆمپانیایەکی تایبەتەوە ئیستیرادی هێزی کار بکات!
لەوەش زیاتر هێشتا خاوەن دوو بنکەی بڕیارەو دوو گیرفان و دوو دیدوبۆچوون، حکومەتێکی پەنجا بەپەنجا، لەوەش زیاتر پارچەیەك لە وڵاتێکی داگیرکراوە لەگەڵ کۆمەڵێك گیروگرفت لەگەڵ ناوەند.
ئەگەر تاکو قۆناخی پێش رزگاری و داگیرکردنی عێراق، بوونی بەرنامەو نەخشەو سیاسەتێکی ئابووری زۆر بەهەند وەرنەگیرابێت، ئەوە لەدوای ئەو قۆناخە بووەتە پێویستییەکی حەتمی و ئیدی ناکرێت پشتگوێ بخرێت، بەتایبەتی ئەمڕۆ ئەم سێ پارێزگایە کە پێی ئێژن (هەرێمی کوردستان) خاوەن بودجەیەکی وەهایە، کە زۆرترە لەدەیان وڵات کە بە پانتایی و دانیشتووان چەندین جار لەم هەرێمە گەورەترن و، زۆربەی بوارەکانی خزمەتگوزاری و ژیانیان لە ئێمە باشترە.
ئێمە ناڵێین هیچ نەکراوە یان ئەوەی کراوە خەتێکی بەسەردا بکێشین، بە پێچەوانەوە پرۆژەو شتی باش کراوە، شانبەشانی ئەوانەش هەندێ پرۆژەی بەناو وەبەرهێنان ئەنجامدراوە، نە ژێرخانی ئابووری وڵاتەکەمان باشتر دەکەن و نە دەیبووژێنێتەوە.
بیناسازی و (شاری خەونەکان) و (ئاوایی ئینگلیزی و ئەمریکی و ئیتالی وئەڵمانی)، باری خەڵکی هەژارو کەم دەرامەت وگەنج ولاوی تازە پێگەیشتووی بێ خانوو بەرەی تەیراوە وپۆتیناوە وبنەسلاوە و کەسنەزان دارەتوو و شاوێس وگشت ناوچەکانی دیکە چارەسەر ناکات . بوونی زیاتر لە (1.2) ملێون کارمەند ومووچەخۆر، وایکردووە ئەو جۆرە پرۆژانە سوودێکی ئەوتۆیان نەبێ بۆ کێشەی بێکاری و (سوڕانەوەی سەرمایە= دوران رأس المال) و پارەی نەختینە لە نێو ئەم هەرێمەدا، بە پێچەوانەوە بە پشت بەستن بە کۆمپانیا و هێزی کاری بێگانە پارەیەکی زۆری ئەم هەرێمە دەچێتە دەرەوە، چ بۆخەرجی کەرەستەکانی بیناسازی و، چ وەکو سوود و کرێ .

دڵنیام لەوەی، (شاری خەونەکان) و (شوقەکانی بەناو زەکەریا و ئەو هەموو ئاواییە مۆدێرنانە، لە ئەولەویاتی خەڵکە هەژار و کەم دەرماتەکەی شاری هەولێر نییە و، کێشەی نیشتەجێبوونیان چارەسەر ناکات. لە گەڵ ئەوەش ئەو پرۆژانە بەراورد ناکرێن لەگەلا ئەوەی (داماك) ی عەرەبی کە هەر لە سەرەتاوە هەوڵدەدرێت وەك پرۆژەیەکی ستراتیژی نیشانبدرێ.

گرێبەستی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە گەڵ کۆمپانیای (داماك) ی ئیماراتی عەرەبی، کە بە پڕۆژەی ستراتیجی (تارین هیلز) پێناسە دەکرێت و، هەر وەکو لەمۆڵەتی دەستەی وەبەرهێناندا هاتووە لە نێوان هەولێر و پیرمام زەویەکی بە پانتایی 16ملێون و 300 هەزار مەتری دووجای بۆ تەرخانکراوە بە خۆڕایی .

ئاشکرایە سەرانی ئیماراتی عەرەبی کاتی خۆی و هەندێکیشیان تاکو ئێستاش بە دۆست و پاڵشتی سەدام و حەوێنەرەوەی داروودەستە لە ناوچووەکەی ناسراون.

تاکو ئێستا ئەم گرێبەستە وەك گرێبەستەکانی بواری نەوت، ناوەڕۆکەکەی رانەگەیێندراوەو،بەدەر لە چەند کەسێك، کەس ئاگای لە ناوەڕۆکی نییە!

ئەم پرۆژەیە کە بە ستراتیجی وسفیدەکەن، تاکو ئێستا بە شێوەیەکی یەکلاکەرەوە وفەرمی نەگوتراوە بودجەکەی چەندە*. هێرش موحەڕەم دەڵێت: مۆڵەتی6 ملیار دۆلاری پێدراوە و،ئامادەن 13 ملیار دۆلار خەرج بکەن .کەچی نەوزاد هادی، پارێزگاری هەولێر دەڵێت: 4 ملیار دۆلار و ئامادەن تاکو 15 ملیار دۆلاری لێ خەرج بکەن. ئەم جۆرە زانیاریانە پرسیار و گومان دروست دەکەن.

بە پێی یاسا وەربەرهێنانە شازەکەی هەرێمی کوردستان ژمارە 4ی ساڵی 2006 :

1 -حکومەتی هەرێمی کوردستان پارچە زەوییەکی کشتوکالی نێوان(هەولێر ـ مەسیف) بە پانتایی 16.3 ملێون مەتر دووجا = (16.3) کم دوجا +(3) مەتری دوجا تریش بۆ پرۆژەکە زیاد دەکرێ و، هەرهەمووی لەسەر ناوی کۆمپانیای (داماك)ی ئیماراتی تاپۆ دەکرێت . دوور نییە ئەم پارچە زەوییە لەسەر دورگەیەکی نەوتیش بێت بە حوکمی نزیکبوونی لە یەکێك لە کێڵگە نەوتییە گەورەکانی ناوچەکە، نەك هەر ئەمە بەڵکو :

-مافی (داماك)ی عەرەبییە خانوو و زەوی بفرۆشێت و تاپۆبکات و بەکرێ بدات، بەپێی برگەی 10 ی ماددەی4 یاسای وەبەرهێنان.
- سەرەڕای ئەوەی حکومەتی هەرێمی کوردستان ئەم (16.3) ملێون مەتر دوجایەی ئەو زەوییە ستراتیجییە، بێ بەرامبەر بۆ هەتا هەتا لەسەر کۆمپانیای (داماك)ی عەرەبی تاپۆ دەکات، لە سەر بودجەی حکومەتی کوردستانیش،شەقام تایبەتی لە هەر سێ لاوەو، ئاو و ئاوەڕۆ و کارەبا و گەیاندن و خزمەتگوزارییەکانی دیکەی بۆ دابین دەکرێ. دوور نییە ئەم خەرجییانەش سەدان ملیون دۆلار بن .
1. هەر بەپێی ئەو یاسا (شازە)ی وەبەرهێنانی هەرێمی کوردستان، کۆمپانیای (داماك):
• بەلای کەمەوە بۆ (10) ساڵ لە گشت باج ورسوماتێك دەبەخشرێت، هەروەها لە گشت باج رسووماتی هاوردەکانی پرۆژەکەو گشت مەرجەکانی مۆڵەت بەدەستهێنانی هاوردن (اجازە الاستیراد) دەبەخشرێ.(ماددەی پێنجەم ـ یەکەم و، دووەم)ی هەمان یاسا.
• بۆ هەر فراوانکردنەوەیەك وگەشەپێدانێکی پرۆژەکە پاش تەواوبوونیشی هەمان ئەو لێبوردنانە و کارئاسانیانەی بۆ دەکرێت بەپێی یاسا.
• بەپێی بڕگە(شەش)ی ماددەی (پێنج)ی هەمان یاسا، مافی ڕەوای کۆمپانیای (داماك)ی دەوڵەتی ئیمارتە،گشت پێداویستیەکانی لە دەرەوەی هەرێمی کوردستانەوە بهێنێ، لەنێو ئەوانە(هێزی کار) بەهەموو بەشەکانیەوە.
2. بەپێی ئەو گرێبەستەی نێوان حکومەتی هەرێمی کوردستان و کۆمپانیای (داماك) گوایە زیاتر لە (8) هەزار ڤێلاو (6) هەزار شوقەی (لۆکس)و چەندین جێگای نیشتەجێکردنی دیکەی تێدا دروستدەکرێت، جگە لە هوتێل و جێگای رابواردن و، خەستەخانە و مزگەوت و قوتابخانە لەباخچەی ساوایانی منداڵان تاکو زانکۆ و، لەسەر سیستێمی (ئیماراتی عەرەبی). ئەگەر وابێت نابێت مەزندەی ئەوە بکەین کە کۆمپانیایەکی عەرەبی دەستپێشخەری وتنەوەی وانەی کوردی و کلتور و زمانی کوردی بکات لەوڵاتێك کە زمان وکلتورەکەی لە مەترسیدایە.

3. وڵاتێك وەكو وڵاتەكەی ئێمە، بەپێی دەستوور پارچەیەكە لە وڵاتێكی عەرەب، كەپێی ئێژن (كۆماری عێراق)، بۆ یەك سەدە دەچێت بە ئێستایشەوە، نەك هەر كێشەی كوردی چارەسەر نەكردووە، بەڵكو پرۆسەی بەعەرەبكردنی خاك وگۆڕینی قەوارەی نەتەوایەتی لە لایەن دەسەڵاتی ناوەندی بەغداوە وەكو توخمێكی رەگەزپەرست وتایفەگەری و شۆڤینی وفاشیست تاكو ئاستی تاوانی جینۆسایدی ئەنجامداوە، پرۆسەكە هێشتا بەردەوامەو، دەسەڵاتی ئێستای ناوەند، كە سەرۆك كۆماری كوردە، جێگری سەرۆك وەزیرانی كوردە، وەزیری دەرەوەی كوردە، سوپا سالاری كوردە، دووهەم لیستی پەرلەمانەكەی لیستی كوردە، زیاتر لە 15 وەزیرو جێگری وەزیر لەگەڵ دەیان بەرزە لێپرسراوی هەمەچەشنەی دیكەی كوردە، حكومەتی هەرێمی كوردستان بە گەرمی هاوكارو پشتگیری لێدەكات، كەچی ئەم دەسەڵاتە ئامادە نییە ناوچە تەعریبكراوەكان بگەڕێنێتەوە سەر هەرێمی كوردستان، نەك هەر ئەوە، بەڵكو رەفزی ئەوەش دەكات كە داوای لێبووردن لە خەڵكی كوردستان بكات، سەبارەت بە تاوانەكانی ئەنفال وهەڵەبجە كە دادگا و پەرلەمانەكەی خۆیان بە تاوانی جینۆساید ودژی مروڤایەتی لە قەڵەمی داوەو، تاكو ئێستا تاوانبارانی وەكو (عەلی كیمیایی و سوڵتان هاشم و تكریتی) كە حوكمی سێدارەیان دەرەجەی قەتعی وەرگرتوە، تەسلیم بە لایەنی پەیوەندار ناكەن بۆ ئەوەی بگەنە سزای خۆیان.

بۆیە هەر پرۆژەیەكی ئابووری یان خزمەتگوزاری لێكدانەوەیەكی وردی گەرەگە، بەتایبەتی رەچاوكردنی ئەو واقیعە تاڵە و مەترسییەكانی ئایندە، پێچەوانەكەش دوور نییە هەڵەیەكی گەورەبێت و یارییەك بێت بە ئاگر.

(تەملیك) كردنی پارچە زەوییەكی كشوكاڵی بە پانتایی (16.3) ملێون مەتری دووجا بۆ كۆمپانیایەكی عەرەبی، واتە دروستكردنی (20) میرنشینی وەكو میرنشینی (موناكۆ)، یان تەملیككردنی (20) شاری وەكو (هۆنگ كۆنگ) كە موڵكی عەرەب بن لە خاكی كوردستان، واتە دروستكردنی نزیكەی (20) میرنشینی عەرەبی لەسەر خاكی كوردستان.!

مافی خەڵکی کوردستانە لەپاش نزیکەی یەك سەدە لە سیاسەتی جینۆساید وئەنفال وکاولکردنی کوردستان وتەعریبکردنی بەزۆر لەلایەن دەسەڵاتی ناوەندی بەغدا وەکو حکومەتێکی عەرەبی و بەهاوکاری و پشتگیری و، دووریش نییە هاندانی چەند وڵاتێکی عەرەبیش، لەوانە
هەندێ لە وڵاتانی (کەنداو) و، بەردەوامبوونی پرۆسەکە بە عەمەلی تاکو ئێستا و، ڕێبازی جێبەجێکردنی ماددەی(140) و هەڵوێستی ئەمریکا و یوئێن و لایەنەکانی هاوپەیمانی کوردستان لە عێراقی هیوا وئاشتی ئێستا، دەڵێم مافی خەڵکی کوردستانە لەو واقیعەدا بەگومانەوە تەماشای ئەم جۆرە پڕۆژانە بکات.
بەشبەحاڵی خۆم داوا دەکەم لە سەرکردایەتی کوردستان سنوورێك دانێت بۆ ئەم پاشاگەردانییەو، چیدی چارەنووسی ئەم گەلە نەخاتە مەترسیەوە بەبڕیار و یاسای پەرلەمان کە بەداخەوە خەریکن دەیکەنە پەرلەمانی (پەسندکەر) نەك (بڕیاردەر)و نەخشەو ئۆینی پرۆسەی تەعریبێکی دیکەمان بۆ دادەنێنن.
هەڵگرتنی ئەم مەترسیە ئاسانەو یەك بڕیاری دەوێت، ئەویش هەڵوەشانەوەی (تەملیك)کردنی خاك و زەویوزاری کوردستان لەسەر بێگانە، بەناوی پرۆژەی ستراتیجی، واتە هەڵوەشانەوەی بڕگەی (سێیەم)ی ماددەی (چوار)ی یاسای وەبەرهێنانی کوردستان ژمارە(4)ی ساڵی 2006 و، ئەومادده و بڕگانە کە پەیوەنداره بەم پرنسیپەوە). دەکرێت حکومەتی کوردستانیش وەك هەر حکومەتێکی ئەم سەرزەوییە مافی بەکارهێنانی زەویوزار بداتە بێگانە بۆ نموونە بۆ ماوەیەکی دیاریکراو ئەگەر بەراستی پێویست و ستراتیجی بوو.
ئەو پاساوە لەجێگای خۆیدا نییە کە دەڵێت ئەگەر زەوی تەملیك نەکرێت بۆ بێگانە ئەوە نایەن بۆ کوردستان وپارەی خۆیان خەرج ناکەن، یان دەبێت تەشویق بکرێن.
جارێ :
• خەڵکی ئێمە کێشەی وجودو سنووری هەیەو تاکو ئێستا چارەسەرنەکراوەو تەوژمی شۆڤینیزم لەحاڵەتی هەڵچووندایە. هەرهیچ نەبێت ئا لەم قۆناخەدا دەبێت ڕەچاوی ئەو گرفتانە بکرێت وخاکی کوردستان نەدرێت بە بەرژەوەندیەك کە لە ڕووی

ستراتیجی نەتەوایەتیەوە هەڕەشە لە بوونی کورد وخاکی کوردستان بکات.

• بەپێی ئەم گرێبەستە دەبێت کۆمپانیای (داماك) سالآنە بڕی (600) یان (400) ملیۆن دۆلار و بۆ ماوەی(10) سالْ لەسەر خاکێك کە بەبێ بەرامبەر بووەتە موڵکی و بەدەیان ملیۆن دولار کارئاسانی دیکەی بۆ دەکرێت، خەرج بکات لە کاتێکدا:

1. خودی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە توانایدایە ئەگەر پرۆژەی وا بەڕاستی ستراتیجی لە ئەولەویاتیدا بێت، ئەنجام بدات.

بودجەی حکومەتی هەرێمی کوردستان، ئەمسالْ وەکو دیاریکراوە تاکو کۆتایی مانگی حوزەیران زیاتر لە(10) ملیار دۆلار دەبێت و، مەزەندە دەکریت ئەگەر نرخی نەوت تاکو کۆتایی سالْی 2008 وا بڕوات و قەبارەی وەبەرهێنانیش وا روو لە زیاد بوون بکات، ئەوە دوور نییە خۆی لە سنووری (20) ملیار دۆلار بدات. ئەگەر سالآنە (1-2) ملیار دۆلار لەو بودجەیە وەلاوە بنرێت بۆ ئەم پرۆژانە باشترو دوور لەهەر مەترسیەکی دەرەکی ئەنجام دەدرێت، خاکی خۆمان بۆ خۆمان دەبێت و بەمەرج و شێوە وشێوازی خۆمان دروست دەکرێت و بەڕێوەدەچێت و کەرتی خۆمالْی تایبەت و سەرمایەداری کوردی نیشتمانپەروەر سوودمەند و باوەڕی بەخۆی دەبێت، سەرمایەو بنمایەکەش هەر لە ولآت دەبێت وەلی:

2. بۆ ئێستا ولەم قۆناخە، پرۆژەی وا لە ئەولەویاتی بەرنامەی حکومەتی هەرێمی کوردستاندا بێت؟.

دروستکردنی چەند کۆمەڵگایەکی وەها کە دوور نییە لە ئایندەدا ببێتە (مستەوتەنە)یەکی عەرەبی لە پشت هەولێرو، نیازیش وایە هەمان شت لە (سلێمانی) ودوور نییە دواتر لە (دهۆك) یش ئەنجام بدرێت، بۆیە حەق بە ئێمە دەدات مەزەندەی ئەوەبکەین کە دوور نییە لە پاشەرۆژدا هەر هەموو ئەمانە ببنە سەرەڕمی هەڵمەتێکی دیکەی بە عەرەبکردنی کوردستان، یان بیانوویەك بێت بۆ ئەوە.

تۆ بڵێی هەژارانی باداوەو تەیراوە، پۆتیناوە و بنەسلآوەو شاوێس و دارەتوو وکەسنەزان و سەروەرانی شاری هەولێر، کە زیاتر لە(95%) خەڵکەکەی هەژار و

کەمدەرامەتە، پێویستیان بەوەبێت پارچەیەك لەخاکی باوباپیرانی بەپانتاییی (20) (مۆناکۆ) و (20) (هۆنگ کۆنگ) ببێتە موڵکی عەرەب بێ بەرامبەر وئازادبن لەوەی چی لێدەکەن؟

3. بەپێی زانیاریەکانی دەستەی وەبەرهێنان پرۆژە ستراتیجیەکەی (داماك) لە سنووری (20) هەزار شوقەی لوکس وڤێلا و شالیەمۆڵ و هوتێل ئەگەر نیوەشی ببێتە موڵکی عەرەب ئەوە دەکرێت مەزەندەی لەسنووری (10) هەزار خێزان بکرێت، هەر خێزانێك (5) کەس بن ئەوە (50) هەزار کەس، جگە لە مەزەندەکردنی ژمارەیەکی زۆری کارمەندی عەرەب و غەیرە کورد.

کاتی خۆی (حەویجە) گوندێك بوو، حکومەتی یاسین هاشمی لەدوای ساڵی 1932 چەند سەد خێزانێکی عەرەبی نیشتەجێ کرد، ئێستا قەزایەکە. (قەراج)ی هەولێر بە چەند ماڵێکی عەرەب دەستی پێکرد ئێستا ناحیەیەو (دیمیستورا)یش رازی نییە بگەڕێتەوە سەر هەرێمی کوردستان، تەعریبچیەکانی پێش ساڵی 1968، ئێستا بوونەتە ئەمری واقیع ولایەنی فەرمی کوردستان نازناوی (عەرەبی رەسەن) ی لێناون، ئەمانەو شتی دیکەش گەواهی ئەوە دەدەن کە کێشەی تەعریبی کوردستان لە سەرەتاوە بە چەند خێزانێك دەستی پێکردووە.

پارێزگاری هەولێر نیشتەجێبوونی (2000) خێزانی عەرەب لە هەولێر بە مەترسی لەسەر کوردستانیەتی هەولێر لە قەڵەم نادات. جا ئەگەر ئەمڕۆ بیر لەنیشتەجێبوونی (2000) خێزانی عەرەب نەکەینەوە لە هەولێر و سبەی ئەوەندەش لە بێخاڵ وشەقڵاوەو لە سلێمانی و ئەحمەد ئاوەو ئەزمەڕ یان دهۆك و سەرسەنگ کە بوو بە ئەمری واقیع ئیدی پارەوپول و قومارخانەو جێگای سەفاهەتەکان دادمان نادەن. ئەوەی ئەمڕۆ خەمی سبەی نەخوات بە پەرۆشی ئەمڕۆو دوارۆژی وڵاتەکەشیەوە نایەت، بەتایبەتی ئەگەر هاتوو وڵاتەکەت دەست بەیەخە بێت لەگەڵ سیاسەتی گۆڕینی قەوارەی نەتەوایەتی، ئەوانەی کە خوێن و زەحمەت و قوربانییان داوە بۆ بەربەرەکانی و راگرتنی ئەوپرۆسەیە هەست بەمەترسییەکانی دەکەن، ئەوانەی لەسەر سفرەی حازر تەراتێن بە خاك و سەروەت و سامانی ئەم

وڵاتە دەکەن، دوور نییە ئاخر شت بەخەیاڵیاندا بێت ئەم جۆرە مەترسیانە بێت.
پارەو سەرمایە نەباوکی هەیەو نەدایك، نەوڵات و نەئاین و نەئینتیما.

4. تەعریب تەنیا هەڵگرتنی کورد نییەو عەرەب لەجێگای دانرێت، بەڵکو چاندنی عەرەبیشە لەناوجەرگەی کوردستان، ئەمە بۆچوونێکی نەك تەنیا هەڵەو پاساودانی جۆرەکانی دیکەی تەعریبە، بەڵکو رێگاخۆشکردنە بۆ پرۆسەیەکی دیکەی تەعریب و، نابێت لە ئاستیدا مرۆڤ بێدەنگ بێت. لە تەمەنی ئێمە چەندین ناوچەی کوردستان بێ ئەوەی کوردی لێدەرکرێت بەعەرەب چاندرا و ئەمرۆ بووەتە واقعێك، هەروەکو گوتمان وا (کورد) خۆی بەعەرەبی رەسەن پێناسەیان دەکات واتە هاووڵاتی رەسەنی کوردستان.

5. ئەوانەی کە پێیانوایە تەشویقی وەبەرهێن بەمشێوەیە دەبێت کە لەگەڵ کۆمپانیای (داماك)ی عەرەبی کراوە، یان نەزانن یان کورتبین و بێخەمن. با هەندێ بە وردی و بەژمارە حیسابێکی ئەم وەبەرهێنانەی کۆمپانیای(داماك)ی عەرەبی بکەین:

1. کۆمپانیاکە وەکو سەرمایەی وەبەرهێن لەنێوان (4-6) ملیار دۆلار خەرج دەکات لە ماوەی (10)ساڵ و بە دوو قۆناخ، واتە قۆناخی یەکەم (5) ساڵەو لەو (5) ساڵە(2-3) ملیار دۆلار خەر ج دەکات، واتە ساڵانە لەنێوان (400ـ 600) ملیۆن دۆلار.

2. بەرامبەری ئەمە، حکومەتی هەرێمی کوردستان، پارچە زەویەکی بە خۆڕایی تەملیکی (داماك) کردووە، کەرووبەرەکەی (16) ملیۆن و (300) هەزار مەتری دووجایە، هەروەها (3) هەزار مەتر دووجای تریش، واتە لە سنووری (16.5) ملیۆن مەتری دووجا.

3. ئەگەر هەر لەئێستاوە نەبێت، ئەوە دوور نییە پاش (5) ساڵ نرخی یەك مەتری دووجای ئەو زەوییە بەلای کەمەوە بگاتە (1000) دۆلار .(16.5ملیۆن مەتری دووجا) جاران (1000) دۆلار = 16303000000 دۆلار = لە سنووری(16.3) ملیار دۆلار. واتە کۆمپانیای (داماك) بە خەرجکردنی (2-3) ملیار دۆلار لەماوەی (5) ساڵ

دەستکەوتی تەنها لە زەوییەکەی (16.3) ملیارە، واتە ڕێژەی سوودی لەسنووری (825%) ئەگەر نرخی خانووبەرەو هوتیل ..تاد بخرێتەسەری ئەوە چەند ئەوەندەی دیکە زیاددەکات! خۆ ئەگەر حیسابی (10) کە بکەین بەتەواوبوونی پڕۆژەکە، ئەوە دوور نییە تەنها نرخی زەویەکە دوو سێ جار بەرزتر بێتەوە. (داماك) ی عەرەبی بەخەرجکردنی (4. 6) ملیار دۆلار لە ماوەی (10) ساڵ دوور نییە تەنها نرخی زەوییە تاپۆکراوەکەی خۆی لە سنووری (50) ملیار دۆلار بدات، جگە لەو هەموو شوقە و ڤێلا و هوتێل . تاد. واتە دوور نییە ڕێژەی سوود خۆی لە (2000%) بدات .

با دەزگای وەبەرهێنان و پارێزگاری هەولێر پێمان بێژن، لەکام وڵات قازانجی وەبەرهێنان بەم شێوەیەیە، تۆ بڵێی لە (دوبەی و ئیمارات) کە زۆر موعجیبن پێیان، کار بەدەستانیان دەرگای فەرهوودی وا والابکەن بۆ خەڵکی بێگانە؟ جگە لەمانە هەرهەمووی، ئەوانەی شارەزاییان هەیە لە بازاڕی وەبەرهێنانی ئابووری دەزانن:

1 -بەم گرێبەستە پێش هەموو شت (داماك) لەرێگای پڕۆژەیەکی وەها لە ئێستاوە سەهم وسەنەداتی لە بۆرسەو بازاڕی بیناسازی و دارایی روو لە بەرزبوونەوە دەکات.

2 -متمانەی زیاتری پێدەکرێت و دوور نییە دەروازیەك بێت بۆ دەسکەوتی دیکە.

3 -هەر کەموکوڕییەکی دارایی هەبێت بە زەماناتی ئەم (16.3) ملیۆن مەتری دووجای زەوی بازرگانی و ئەو پڕۆژەیە کە ریکلامی بۆ دەکات، دادەپۆشێت.

4 -دەتوانێت خودی پڕۆژەکە و دەسکەوتەکەی (تارین هێلز) بکاتە گەرەنتیەك بۆ پەیداکردنی سەرمایەی تازە.

5 -وەکو (مستوطنة) یەکی عەرەبی لەسەر خاکی کوردستانێك کە هێشتا لەژێر پڕۆسەی تەعریبدایە دەرگایەکی کراوەیە بۆ پشتگیری و هەماهەنگی گشت ئەوانەی کە هاوکارو پشتگیری بە عەرەبکردنی کوردستانن و، ئەم خاکە بە خاکی عەرەب دەزانن . ئەگەر ئەمڕۆیش نەکرێت رۆژێك دێت پەنای بۆ دەبن . یان هەر چ نەبێت مەترسی و ئەگەرێکە.

بە کورتی و بەکوردی :

• پشتگیری وهاوکاری کەرتی تایبەت، راکێشانی سەرمایی بیانی بۆ کوردستان باش وگرنگ وپێویستە.

• یاسای وەبەرهێنانی کوردستان ژمارە (4) ی ساڵی 2006 شتی باشی تێدایە. (تەملیککردن) و مافی تەملیککردنی خاکی کوردستان بۆ بێگانە، لە بارودۆخی ئەمڕۆی باشووری کوردستان بەو هەموو ئاسانکارییەوە مەترسیدارە، ئەو دەسەڵاتە کە دراوە بەهەیئەتێکی بەناو (وەبەرهێنان) کە بریتین لە پێنج شەش کەس، سەبارەت بە تەسەڕوفکردنیان بە زەویوزاری کشتوکاڵی و ئەوانەی سنووری شارەوانییەکان و، زەویوزاری کشتوکاڵی دیکەو موڵکی گشتی وتایبەت، دەسەڵاتێکی رەهای کەم وێنەیە و پێداچوونەوەیەکی دەوێت.. ئومێدەوارین حکومەت و پەرلەمانی کوردستان بە زووترین کات چاوێك بە یاساکەدا بخشێننەوە و،چ مەجال نەدرێت بەناوی (وەبەرهێنان) زەویوزاری کشتوکاڵی وشارەوانی شارو شاروچکەکانمان بۆ پڕۆژەی سەر کاغەز وەکو (کارخانەی دروستکردنی فرۆکەی مەدەنی هەولێر) یان پڕۆژەی وەکو ئەمەی (داماك) ی عەرەبی مەترسیدار، زەوتنەکرێت.